«Бекітемін»
№5 мектеп-лицей директоры
Мұхашова Р.Ж._____
«___»_____2024 ж

«Теңбіл доп» футбол үйірмесі

Жауапты: Жұмабаев Қ.

Қызылорда 2024-2025 ж

Футбол ойыны үйірмесінің басты мақсаты:

Оқушыларға футбол ойыны туралы мағұламаттар беру, үйрету. Оқушылардың тез ойлау, есептеу, есте сақтау, шапшаңдық қабілетін дамыту. Оқушыларды салауатты өмір салтын ұстануға, футбол ойынын ойнап үйренуге тәрбиелеу.Мектепішілік іріктеу жасау.Мектеп ішінде ұлдар арасында футбол ойынын дамыту.

Міндеті:

1. Футбол ойынын дамыту
2. Бір қалыпты жаттығушыларды спортқа үйрету
3. Талантты оқушыларды мектепаралық жарыстарға қатыстыру.

Күтілетін нәтиже:

1. Қалалық жарыстарға қатысып жүлделі орынға ие болу.
2. Қалалық футболдан команда құрамасын ену.
3. Обылыстық футбол жарыстарында жүлделі орынға ие болу.

Футбол ойынының шығу тарихы мен негізгі ережелері

Халықаралық футбол ассоциацияның (IFAB) әр түрлі деңгейде және әр түрлі футболшылар топтары үшін (мысалы, жасөспірімдер үшін, әйелдер үшін, мүмкіншілігі шектелгендер үшін және т.б. үшін) ресми түрінде қабылданған ойын шарттарының 17 нұсқасы бар.

Әр командада максималды 11 ойыншы (қосалқы ойыншыларды санамағанда), оның біреуі - қақпашы. Өз айып алаңында қақпашыдан басқа ойыншы допты қолымен ұстауға болмайды. Қақпашыдан басқа ойыншылар қорғаушылар, жартылай қорғаушылар, шабуылшылар болып бөлінеді.

Бір ойынның аты - матч, матч екі 45 минуттық бөлімнен (тайм) тұрады. Ойын арасында 15 минуттық үзіліс бар.

Ойын мақсаты - команданың допты қарсылас команданың қақпасына салу (гол) және өз қақпасына салғызбау. Матчта көбірек доп салған команда ұтады.

Егер де матчтың нәтижесінде екі команда да бірдей гол салса - тең ойын деп саналады. Бұл жағдайда тағы қосымша уақыт (15 минуттан екі рет) берілуі мүмкін. Егер де қосымша уақыттан кейін тең ойын болса - матчтан кейінгі пенальти жұптары өткізіледі.

Ойын алаңы

Ойын алаңының ұзындығы 100-110 м, ені 64-75 метрлік тіктөртбұрышты алаңда өткізіледі. Биіктігі 2 м 44 см, ұзындығы 7 м 32 см-лік 2 қақпасы бар. Қақпалардың сыртына тор керіледі.

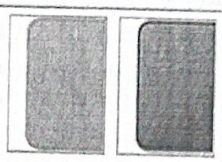
Футбол добы

Футбол добы

Футбол добының салмағы 396-453 г, диаметрі 68-71 см.

Ойын шарттарын бұзу

сары карточка және қызыл карточка

Ойын шарттарын бұзушылықты *фол* деп атайды. Бірінші рет тәртіп бұзған үшін - сары карточка беріледі, ал екінші қайталаған үшін - қызыл карточкамен ойыншыны ойын алаңынан шығарады.

Фол (тәртіпті бұзу)

Ең жиі болатын тәртіп бұзулар:

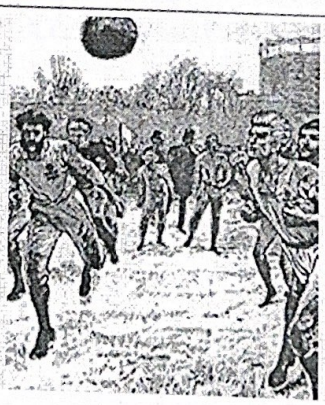
- Бәсекелесті аяқпен тебу
- Аяқпен қағу
- Бәсекелеске секіру
- Бәсекелеске шабуыл жасау
- Қолмен итеру
- Бәсекелесті ұрып-соғу т.б.
- Қақпашыдан басқа ойыншылардың допты қолмен ойнауы

Тәртіпсіздік

Футболда тәртіпсіздікке:

- төбелес шығару
- түкіру
- балағат сөздер мен қылықтар т.б. жатады

Тарихы

Англия мен Шотландия арасындағы матч, 1872 жыл

Футбол тарихы XII ғасырдан басталады. Алғаш рет Англияда дамыды. Саяхатшы Гастон де Фуа өз заманында футболды бар ынтасымен бақылап, *«Ағылшындар футболды ойын деп есептесе, онда төбелесті не дейді?»* деп жазып кеткен екен. Футболға қарсылық көрсеткендер болды. Мысалы, шіркеудегі діндарлар, феодалдар футболға тыйым салынуын талап еткен екен. Өйткені, бүгінгі күнге дейін футбол өте қауіпті ойын саналып келеді.

- 1313 жылы белгілі феодал Эдуард II қала ішінде футбол ойнауға шектеу қойған. Тіпті, 1314 жылдың 13 ақпанында король Лондон қаласында футболға қарсы шаралар қолданған деседі.
- 1389 жылы Ричард II патша сарайы маңында доп тепкендерді өлім жазасына кескен. Патшаға бірнеше мәрте рұқсат сұрап барған футбол жанкүйерлері әрқашан жағымсыз жауап алып отырған.
- Футболға тыйым салған патшалар тізімі төмендегідей: Генрих IV 1399-1401, Генрих, V 1413 - 1433 ж, Генрих VI 1449-1451 ж, Эдуард IV 1471 ж, Генрих VII 1491 ж, ал Генрих VIII ойыншыларға шектеу қойып қана қоймай, алаң иелеріне тыйым салып, салық салған. Бұндай қатаң қағидаларға мойымаған халық футбол ойнаудан бас тартқан жоқ.
- Тек 1908 жылы футбол олимпиадалық ойындар тізімінен орын алды.
- Ал, 1863 жылы Лондонда футболдың жаңа шарттары белгіленді. Жобаға енгізілген ережелерді арнайы комиссия жіті қараған.
- 1872 жылдан бастап футболдан халықаралық кездесулер өткізілді. Доданы Англия мен Шотландия футболшылар ашты.
- Ойынды бар ынтасымен тамашалаған жанкүйерлер үшін ойын сәтсіз аяқталды. Өйткені, алғашқы кездесуде есеп ашылған жоқ.
- 1884 жылы Ұлыбританияда алғашқы ресми кездесу өтті. Жарысқа Англия, Шотландия, Уэльс және Ирландия командалары қатысып, бақ сынасты. Ойын жеңімпазы - шотландықтар болды.
- 1920 жылы еуропалық футбол бәсекесінде Бельгия мен Чехословакия кездесті. Онда чех футболшыларын ойсырата жеңген бельгиялықтар олимпиада чемпионы болып танылды.
- Ал 1924 жылы Оңтүстік Америкада ашылған олимпиадада алтынды Уругвай құрамасы ұтты. Олар Югославия, американ, француз, голланд пен Швейцария ойыншыларын қапы қалдырды. Ағылшындардан футболды үйренген Уругвай футболшылары әлдеқайда ширақ еді.
- Италия мен Испания, Мажарстан, Аустрия, Чехословакия да футболдың қыр-сырларын тең меңгере білді. Бұны 1934-38 жылдары Италия құрамасының екі рет әлем чемпионаты атанғаны дәлелдейді.
- Ежелгі Шығыс елдерінде (антикалық дәуірде Мысыр, Қытай,) (Грекия, Рим), тіпті Франция, Италия, Англияда футболға ұқсас ойын болған.

- Ежелгі Мысырдағы футбол тектес ойын біздің эрамызға дейін 1900 жылы танылған.
- 19 ғасырдың аяғында футбол Еуропа мен Латын Америкасында қарқынды дамыды.
- 1904 жылы Белгия, Дания, Нидерланд мен Швейцария елдері футбол қауымдастығынан халықаралық федерацияның (FIFA) құрылуына мұрындық болды.
- 1946-48 жылдары Оңтүстік Америка үш рет қатарынан аргентиналықтардан басым түсті.
- 1950-60 жылдары футболдан үздік мектептер саналғандар мыналар еді: Лев Яшин мен Игорь Нетто, Альфредо ди Стефано мен Франсиско Хенто, Раймон Копа мен Жюст Фонтэн, Полеи Диди, Гарринча және Жильмар, Драгослав Шекуларац пен Драган Джаич, Иозеф Масопуст пен Ян Поплухар, Бобби Мур мен Бобби Чарльтон, Герд Мюллер, Уве Зеелер мен Франц Беккенбауэр, Ференц Вене мен Флориан Альберт, Джачинто Факкеттии, Джанни Ривера, Жаирзиньо және Карлос Альберте.
- 1956 жылы Кеңес Одағының футболшылары алғаш рет олимпиада чемпионы атанды. Төрт жылдан кейін олар Еуропа кубогының жеңімпазы танылды.

Футболдың таралу тарихы

Футболдың алғаш 1863 ж. Англияда арнаулы ережесі бекітіліп, тұңғыш қауымдастық құрылды. Сондықтан Англия аталмыш спорт түрінің отаны болып есептеледі. Бірақ Футболға ұқсас аяқдоп ойынының түрлері ежелгі Мысыр, Қытай, Грекия, Римде, ал онан кейінірек Франция мен Италияда дамыған. Кейін бұл спорт түрі біраз өзгерістерге ұшырап, футбол деген атаумен бізге жетті.

19-ғасырдың соңына қарай футбол Еуропа мен Латын Америкасы елдеріне кеңінен тарай бастады. 1904 жылы халықаралық футбол федерациясы (FIFA), 1954 жылы Еуропа футбол қауымдастықтары одағы (УЕФА) құрылды. 1900 жылдан бастап олимпиялық ойындар бағдарламасына енген. 1930 жылдан бастап төрт жылда бір рет әлем чемпионаты және 1958 жылдан бастап Еуропа кубогы үшін жарыстар өткізіліп тұрады.

	Өтілетін сабақтың тақырыбы	Сағат саны	Өтілетін мерзімі
1	Қ.Р футболдың дамуы	2 сағ	7.03.24.
2	Футболдың шығу тарихы	2 сағ	14.03.24
3	Футбол ойынына қойылатын гигиеналық талаптар	2 сағ	21.03.24
4	Техника қауіпсіздік ережелерін сақтау	2 сағ	28.03.24
5	Ойынның негізгі ережелері	2 сағ	5.10.24
6	Ойыншының тұрысы	2 сағ	12.10.24
7	Алаңда бір-біріне пас беріп ойнау	2 сағ	19.10.24
8	Алаңда кедергілер арасымен допты алып жүру	2 сағ	3.11.24
9	Ауыттан допты тастап үйрену	2 сағ	16.11.24
10	Айып добын тебуді үйрену	2 сағ	24.11.24
11	Доппен алдап өту тәсілдері	2 сағ	30.11.24.
12	Допты тоқтату тәсілдері	2 сағ	7.12.24
13	Аяқ ұшымен тебу	2 сағ	14.12.24
14	Өкшемен тебу	2 сағ	21.12.24
15	Допты баспен ұру түрлері	2 сағ	11.01.25
16	Шекемен ұру	2 сағ	18.01.25
17	Секіріп шекемен ұру	2 сағ	25.01.25
18	Баспен ұру	2 сағ	1.02.25
19	Допты қақпаға дұрыс бағыттау	2 сағ	8.02.25
20	Допты тартып алу тәсілдері	2 сағ	15.02.25
21	Допты тоқтату тәсілдері	2 сағ	22.02.25
22	Допты алып жүру тәсілдері	2 сағ	1.03.25
23	Қақпашының ойыны	2 сағ	15.03.25
24	Допты қағып алу	2 сағ	5.04.25
25	Допты ұрып жіберу	2 сағ	12.04.25
26	Допты бағаннан асырып жіберу	2 сағ	19.04.25
27	Қорғаушылардың міндеті	2 сағ	26.04.25
28	Қорғаушының жеке әрекеті	2 сағ	3.05.25
29	Шабулшының міндеті	2 сағ	10.05.25
30	Топ – топ болып шабуылға шығу	2 сағ	17.05.25
31	Командалық әрекет	2 сағ	24.05.25
32	Жеке әрекет	2 сағ	24.05.25
33	Айып добын дұрыс орындау	2 сағ	25.03.25
34	Қақпашының допты ойынға қосуы	2 сағ	25.05.25

Футбол ойынының қауіпсіздік ережелері:

- Ойын барысында даурығып айқайлауға болмайды, бірақ ойыншы әріптесіне белгі беруге болады.

- Ойынға төрешілік етушінің ескертпесін ойыншылар мүлтіксіз орындауға тиісті.

- Допты алып бара жатқан қарсыласты қуып жеткен жағдайда, оның аяғын емес, допты тебу арқылы тартып алуға болады.

- Төрешінің берген белгісін естіген сәтте ойынды тоқтату керек.

- Жүгіріп бара жатқан қарсыласты артынан келіп итеріп жіберуге, шалуға болмайды.

- Допқа таласқанда, қарсылас ойыншыны итеруге болмайды.

- Қандай жағдайда болмасын, қақпашыға тиісуге болмайды. Дөрекілік жсау футболшыға жат құбылыс.

- Ауа райына қарай ойынға киетін спорт киімдері өзгереді

Футбол Үйірмесіне қатысатын оқушылар тизімі

№	Қатысушының аты-жөні	жылы	Оқу сыныбы
1	Жарқынбек А	2013	7а
2	Сапарбай А	2013	7а
3	Бактыбай А	2013	7а
4	Сибаткин А	2014	5д
5	Кәкім И	2013	6а
6	Сейтжан Д	2015	5
7	Неметиллаев Р	2015	5е
8	Тілеубергенов Э	2015	5б
9	Арманұлы Т	2015	5б
10	Жүзжасаров Д	2015	5е
11	Тореханов Р	2015	5е
12	Али М	2012	7а
13	Ильясов Б	2012	7д

Жетекшісі: Жұмабаев Қ

«Бекітемін»
№5 мектеп-лицей директоры
Мұхашова Р.Ж._____
«___»_____2024 ж

Мектеп оқушылар арасында «Ұлттық мектеп лигасы» мектепшілік «Футбол» Жарысының іріктеу кезеңі

Жауапты: Жұмабаев Қ.

Қызылорда 2024-2025 ж

№ 5 мектеп-лицей оқушылары 9-11, 7-8, 5,6 сыныптар арасындағы футболдан қалалық «Ұлттық мектеп лигасы» іріктеу жарысының

ЕРЕЖЕСІ

1.Жарыстың мақсаты мен міндеті

-Оқушылар арасында қарым-қатынасты нығайту

-Дене шынықтыру және спортпен шұғылдануға тартып,футбол ойыны негізінде оқушылардың денсаулығын нығайту

-Бұқаралық спортты дамыту, салауатты өмір салтын қалыптастыру

-Үздік оқушыларды анықтау

2.Жарысты өткізу уақыты және жауаптылар

Жарыстың өткізілу уақыты: 15 қыркүйек 5-6сынып, 22 қыркүйек 7-8 сынып, 29 қыркүйек 9-11сынып.Жарыс мектеп спорт алаңында 9.00де басталады.Жауаптылар дене шынықтыру пәнінің мұғалімдері Жұмабаев Қ. Абдулдаев Н

3.Жарысқа қатысушылар және өткізілу тәртібі

Жарысқа осы мектепте қыркүйектен бастап оқып жатқан оқушылар қатыса алады.Бір сыныптан 1команда және футбол үйірмесіне қатысатын оқушылар қатысады.Команда біркелкі формамен болуы тиіс.Жарыс келген сыныптың санына қарай жауапты мұғалімнің шешімімен айналмалы немесе топтық түрде өтеді 2тайм 10минуттан.

4.Тәртіптік жазалар

Оқушылар әдепсіз іс-әрекеттер көрсеткен жағдайда ескерту қағазы беріледі немесе командасымен ойыннан шеттетіледі.

5.Жеңімпаздарды анықтау

Жарыс қорытындысы бойынша ең көп ұпай жинаған команда жеңімпаз атанады.Ойында жеңіске жеткен командаға 3 ұпай, тең ойынға 1 ұпай, жеңіліске 0 ұпай беріледі.

6. Марапаттау

Жарыс қорытындысы бойынша үздік ойын көрсетіп көзге түскен оқушыларды қалалық лигаға іріктеу, жеңімпас командаларды мектеп директорының номинацияларымен, дипломдарымен марапаттау.

29 қыркүйек күні өткізілген «Ұлттық мектеп лигасына» 9-11 сынып арасындағы мектепшілік іріктеу жарысы.

1. 11 Б
2. 11 В
3. 10 В
4. 9 Г
5. 9 В

Ойын кестесі

№	Команда атауы	1	2	3	4	Ойын нәтижесі	Ұпай саны	Орны
1	11 Б						6	IV
2	11 В						13	I
3	10 В						8	III
4	9 Г						10	II
5	9 В						3	V

Төреші: Абдуллаев Н

Бас төреші: Жұмабаев Қ

15 қыркүйек күні өткізілген «Ұлттық мектеп лигасына» 5-6 сынып арасындағы мектепшілік іріктеу жарысы.

1. 6 А
2. 5 А
3. 6 Б
4. 5 Б

Ойын кестесі

№	Команда атауы	1	2	3	4	Ойын нәтижесі	Ұпай саны	Орны
1	6 А						9	I
2	5 А						7	II
3	6 Б						4	III
4	5 Б						3	IV

Төреші; Абдуллаев Н

Бас төреші; Жұмабаев Қ

22 қыркүйек күні өткізілген «Ұлттық мектеп лигасына» 7-8 сынып арасындағы мектепшілік іріктеу жарысы.

1. 8 Б
2. 8 Г
3. 11 А
4. 7 В

Ойын кестесі

№	Команда атауы	1	2	3	4	Ойын нәтижесі	Ұпай саны	Орны
1	8 Б	2					11	I
2	8 Г		2				4	IV
3	11 А			2			7	III
4	7 В				2		8	II

Төреші: Абдулдаев Н

Бас төреші: Жұмабаев Қ

Қорытынды

Қалалық «Ұлттық мектеп лигасына» Футбол спорт түрінен мектепшілік іріктеу өткізіліп нәтижесінде 5-6сынып, 7-8сынып, 9-11сынып, оқушылар таңдалынып алынды

Үздік ойыншылар

1.Мейрамбек М

2 Акпар А

3.Акылбек А

4.Жарқынбек А

5. Салединов А